

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 4 Å R G A N G

24. A P R I L 1 9 5 2

A V I N N H O L D E T : NR.
KRISTENDOM OG SOSIALISME - LYDIGHETENS PLESS 15
I VÅRT LIV - PÅSKELYS OG NATTVÆRD - INNVIELSE
AV ST. MAGNUS KAPELL I LILLESTRØM - «VÅR GUD 16
HAN ER SÅ FAST EN BORG» - NOTISER - UTLANDET
NESTE NUMMER KOMMER 8. MAI 1952.

VÅRE KIRKER

Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 03 68.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.45: Høymesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,

Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.

Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.

Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 12238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

St. Olavs laget, Oslo

Søndag 27. april kl. 20 møte i foreningslokalet, Akersv. 5. Foredrag av overlege E. Møinichen om Mgr. Kneipp. Kunstnerisk underholdning ved operasanger Erling Krogh. Alle er velkommen. Styret.

St. Josephsøstrene i Bruxelles

kan ta imot kvinnelige pensjonærer for kortere el. lengre tid.
Adr.: Soeurs de Saint Joseph,
Avenue Eudore-Pirmez, 45.
Etterbeck-Bruxelles, Belgia.

Mariakongregasjonen, Oslo

Onsdag 7. mai tar medlemmene del i mai-andakten i St. Olavs kirke kl. 19. Kongregasjonsbønnene leses foran Maria-alteret. Deretter selskapeleg samvær i foreningslokalet. Møllergata skoles pikekor synger. Styret.

ST. JOSEPHS INSTITUTT

bruker

FYRINGSOLJE

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.
St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 9—13
og 15—17. Mandag, lørdag: 9—13.
Utbetalinger tirsdag 12—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år;
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen
og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
onsdag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 27. APRIL: 2. søndag etter Påske. Ep. I. Pet. 2, 21—25. Ev. Joh. 10, 11—16. Mandag: Paul av Korset, bekj. Tirsdag: Peter, mart. Onsdag: Feiring av Den universale kirkes vernehelgen og Den hl. jomfrus brudgom, Joseph, bekj. Torsdag: Filip og Jakob, apostl. Fredag: Atanasius, bisk., bekj., kirkelærer. Lørdag: Korsets gjenfinning.

SØNDAG 4. MAI: 3. søndag etter Påske. Ep. I. Pet. 2, 11—19. Ev. Joh. 16, 16—22. Mandag: Pius V, pave, bekj. Tirsdag: Johannes foran Den latinske port, apost. og evang. Onsdag: Oktavdagen for St. Josephs fest. Torsdag: Erkeengelen Mikael's åpenbaring. Fredag: Gregor fra Nasians. Lørdag: Anton, bisk., bekj.

SØNDAG 11. MAI: 4. søndag etter Påske.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

64. ÅRGANG

24. APRIL 1952

NR. 15-16

Kristendom og sosialisme

Av dr. Emil Franzel

Det er for de fleste av vår tids mennesker som studerer sosialismens og de sosiale spørsmåls historie, en overraskelse å støte på den kjennsgjering at det i første rekke er kristne krefter som er virksomme i sosialismens barndom, og at det meste av det som i dag oppfattes som sosialistiske og sosialpolitiske erobringer, er kjempet igjennom av kristelig-sosiale partier. Forholdsvis sent tilegnet sosialdemokratiet seg den kristne sosialismes mål og krav, og først etter at det i årtier hadde avvist disse som «småborgerlig» og «reformistisk» svindel, som forrederi mot arbeiderklassen.

I Tyskland var det *Kolping* og *friherre von Ketteler* som vakte samvittighetene og som først organiserte arbeiderne, som ble de rettsløse og forarmedes første virkelige hjelpesmenn. Og i Frankrike og England har sosialismen sin rot i *kristne* hjerters moralske indignasjon over den kapitalistiske samfunnsordens urettferdighet og brutalitet, i *kristen* ansvarfølelse for kvinner, barn og gamle som ble knust av den nye økonomiske ubarmhjertige maskineri, overhodet i *kristen* kjærlighet til de nye slaver som den borgerlig-jakobinske revolusjon hadde stedt i en så tvilsom, gudsforlatt frihet at de måtte gå til grunne i den. Men hvordan har det da kunnet skje at arbeidermassene mer og mer har mistet kontakten med kristendommen, og at sosialisme nærmest er blitt ensbetydende med fritenkeri og ateisme?

For det første fordi forkjemperne for de kristelig-sosiale reformer i lang tid ble motarbeidet av de konservative krefter de hadde appellert til. Monarkene, adelen, ja, til og med den høyere geistelighet og den militære kaste kom alle litt etter litt til å ligge under for den oppadstigende kapitalistiske klasse som ikke bare gjorde sin innflytelse gjeldende økonomisk, men også gjennom pressen, litteraturen og vitenskapen. Den ble det 19. århundres herskerklasse. På den annen side begynte politiske og ver-

densankuelige beveggrunner å tre i forgrunnen hos industriarbeiderne. Det var ikke den sosiale befrielse man i første rekke tok sikte på, men den politiske likestilling som middel til å nå sosial frigjøring og tankens frigjøring fra autoritetstroens «middelalderlige lenker». Det forholdt seg ikke annerledes i de lavere samfunnslag enn i de høyere: alle ble grepet av liberalismens mektige sug, av en liberalisme som bygget på den materialistiske filosofi og positivisme, som i den synlige og usynlige verden bare så «kraft og stoff». For arbeiderne kom derfor ikke det kapitalistiske næringsliv å stå som hovedfienden men «reaksjonen», og for de konservative krefter ikke den liberalistiske borger, men den sosialdemokratiske arbeider. Tre generasjoners sosiale elendighet medvirket selvsagt sterkt til å føre arbeiderne på disse avveier. Den sosiale følelse og mangelen på virkelig dannelse, rotløsheten, hjemløsheten og den moralske nød avstumpet arbeiderne i deres religiøse følelse. På denne måten hjemfalt de til marxismen. At denne avgjort filosofiske lære kunne få en så stor betydning, skyldes samspillet mellom to i bunn og grunn motsatte idéer. Marxismen er materialistisk og gudløs, men liberal i sitt kultursyn. Takket være Hegels filosofi ble den også en messiansk bevegelse, den absorberte det som var tilbake av religiøs følelse hos arbeiderne for drømmen om et dennesidig paradys. Framtidsstaten, det klasseløse samfunn, kommunismen, «Frihetens rike» som skal virkelig gjøres på «revolusjonens dag», ble målet; «partiet», «bevegelsen», den nye kirke og den «vitenskapelige sosialisme» den nye tro.

Nesten helt fram til den første verdenskrig avviste sosialdemokratiet enhver reform av det borgerlige samfunn, enhver forbedring av de sosiale forhold. Atter er det den mektige bølgen til den kristne, konservative sosialisme med utgangspunkt i 80-årene som tvinger de sosiale reformer igjennom. Sentrums-

Pave Leo XIII — det store navn innenfor Kirkens sosiale lære.

partiet i Tyskland som ble båret av Kettelers tanker, den kristelig-sosiale bevegelsen i Østerrike og kretsen omkring slottet Haid hvor prins *Liechtenstein*, friherre *von Vogelsang*, grevene *Kuefstein* og *Belcredi* og mange andre utfoldet sin virksomhet, den nye menighets-sosialismen som dr. *Karl Lueger* grunnla som borgermester i Wien og den sosiale lære som ble utformet av franske, belgiske og italienske kardinaler og biskoper og som kom til uttrykk i Pave *Leo XIII's* ensylika *Rerum novarum*, er det som faktisk forvandler den kapitalistiske økonomi. Systemet med sosialforsikringen som beskytter gamle, syke og forulykkede arbeidere og deres etterlatte og de arbeidsløse, oppførelsen av arbeiderboliger og kolonier, forkortelsen av arbeidstiden, lønn i ferietiden for arbeidere og funksjonærer, arbeidsrettens mektige lovverk, kan alt sammen føres tilbake til initiativ som ble tatt av de kristelig-sosiale bevegelser. I lengden kunne ikke den marxistiske arbeiderbevegelse overse dette. Fagforeningene og andre faglige sammenslutninger overtok den kristelig-sosiale reformbevegelses idéer, og «reformismen» og «revisjonismen» trengte seg også inn i sosialdemokratiet. Mange steder førte denne utvikling også til splittelse av de sosialistiske partier som etter den første verdenskrig delte seg i revolusjonære kommunistiske og i reformistisk sosialdemokratiske grupper. Nå tok sosialdemokratiet selv til med alt det som det så lenge hadde bekjempet.

I dag etter den annen verdenskrig er forholdet det at de kristelige partier og fremfor alt Kirken selv har meget lettere for å komme til forståelse med de frie fagforeningene og de sosialdemokratiske partier i spørsmål som angår praktisk sosialpolitikk. Avgjørende impulser som for eksempel kampen om arbeidernes medbestemmelsesrett i bedriftene er utgått fra kristelig-sosialt hold. Når det gjelder spørsmålet om løsningen av flyktningespørsmålet og den sosiale boligbygging, har Kirken selv vært den store banebryter. Men i to spørsmål har man ennå ikke funnet hverandre. For det første når det gjelder nasjonaliseringen, og for det annet med hensyn til kulturpolitikken.

Nasjonalisering er ikke sosialisering. Et nasjonalisert næringsliv er ensbetydende med statskapitalisme. Tidligere har sosialdemokratiet selv skarpt tatt avstand fra nasjonaliseringen. Overdragelsen av produksjonsmidlene til staten strider mot den katolske statsfilosofi, som likevel innrømmer staten visse oppgaver som det er naturlig at den påtar seg til løsning. Vi går inn for arbeidernes delaktighet i utbyttet, vi er således for en «sosialisering» av de store bedrifter. Vi motsetter oss heller ikke kontroll hvor den er påkrevet, vi er for beskatning, utvidelse eller innskrenkning av det helt frie næringsliv ved statlige inngrep eller ved andre samfunnsorganisasjoner. —

Kulturpolitisk kommer sosialdemokratiet og kristendommen til å stå fiendtlig overfor hverandre, så lenge sosialdemokratiet ikke har frigjort seg fra marxismen og dens religionsfiendtlighet. Kristendommen kan aldri gå med på at religionen er en «privatsak». Oppfatningen av verden, mennesket, samfunnet, av økonomien og retten er i første rekke religiøst betinget. Den er ikke lenger kristen som vil ordne sine forhold til medmenneskene og samfunnet etter andre prinsipper enn de kristne. Ekte sosialisme — sosialisme som en virkeliggjørelse av sosial rettferdighet — er bare mulig på religiøst grunnlag. Det er anvendt, praktisk kristendom. Dette er det avgjørende, ikke måten det skjer på. En sosialisme som i beste fall tåler kristendommen, men som nekter Kirken rett til å øve innflytelse på oppdragelsen og utdannelsen og som vil ha en skole uten Kristus og uten Gud, er ingen virkelig sosialisme, men en overgang fra liberalismen til kommunismen.

At framtidens samfunn bare kan bli et kommunistisk-kollektivistisk eller et kristelig-sosialistisk er vår faste overbevisning. Med sosialistisk forstår vi da dette: et samfunn som er bygget på kristne rettferdighetsprinsipper, som er ordnet yrkesmessig og som føler seg forpliktet ut over det nasjonale. En annen sosialisme enn den kristne anser vi for en umulighet. Over alt hvor man har forsøkt å virkeliggjøre den, har den vist seg å bli en forløper for kommunismen. Man kan ikke bekjempe en tro med en idé. Motbildet til den gudløse kommunisme er den stat som er bygget opp på den kristne orden. Om den kalles sosialistisk eller ikke, er av underordnet betydning. Avgjørende er at den er kristen.

Emil Franzel

Lydighetens plass i vårt liv

Av dominikanerpater Albert Raulin

Den hellige skrift gjengir ikke ett eneste ord av den hellige Sankt Josef. Derfor er det ikke til å undres over at han blant alle Guds helgener ansees for å være det fullkomne forbilde på taushetens dyd. Tie er gull men tale er sølv, sier ordspråket. Dette er en sannhet som kristendommen alltid har vært særlig fortrolig med. Det framgår tydelig av alle de kjente klosterregler. Til enhver tid skal munkene legge vinn på tausheten, især om natten, skriver den hellige Benedikt i sin regel. Dominikanernes ordensregel taler et enda sterkere og tydeligere språk. «Taushetens aller helligste lov er et vern om alle de øvrige klosterøvelser, og skal derfor våkes over av brødrene våre med all iver og omhu. Vi formaner alle forstandere til å verne om denne aller eldste av våre lover, og gjeninnføre den over alt hvor den muligens er blitt svekket.» Sankt Josefsøstrenes ordensregel bruker også store ord om taushetens velsignelse og gir Jesus selv som forbilde for søstrene, Jesu taushet i tredve år i Nasaret, hans taushet i firti dager og firti netter i ørkenen, hans taushet i graven. Skal vi da innbille oss at tausheten er noe som bare angår ordensfolkene? Nei! Alle kristne trenger den i høy grad. Hver i sitt kall og på sin plass skal omgi seg med stillhet. De ytre formene kan være høyst forskjellige, det vesentlige består: ingen er en sann Kristi disippel før han har lært å få verden til å tie i sitt hjerte.

Dette skal ikke misforstås. Det finnes lave og ynkelige former for taushet: Den ene tier fordi han furter, en annen fordi han er fylt av forakt, en tredje fordi han aldri kan samle seg om noe emne. Slikt kan vi la ligge. Men det er minst tre former for taushet som den hellige Josef lærer oss, og som vi ikke kan være foruten. La oss med en gang gi dem et navn for å stifte bekjentskap med dem: Vi må kunne tie for å verne om de hemmeligheter som er oss betrodd, tie av lydighet, tie av ærbødighet for det hellige.

Den hellige Josef er et fremrakende forbilde på den slags taushet. Man ble betrodd den mest gripende av alle hemmeligheter, nemlig at Gud hadde tatt bolig blant menneskene. Vi husker alle Apostelen Matteus' beretning om hvordan Marias trolovede ble underrettet om dette: «Da Kristi mor var trolovet med Josef, viste det seg før de kom sammen, at hun skulle bli mor ved Den hellige ånd. Men Josef, hennes mann, ville skille seg fra henne i hemmelighet; for han var rettferdig og ville ikke føre skam over henne. Mens han tenkte på dette, se, da åpenbarte Herrens engel seg for ham i drømme og sa: Josef, Davids sønn, vær ikke redd for å ta Maria, din hustru til deg; for det som er født i henne er av den hellige Ånd.» Fra denne dag var Josef Guds fortrolige, han hadde fått del i Den allmektiges hemmeligheter. Og trofast tidde han. Det ser kanskje ikke ut til å være særlig enestående å kunne holde på en hemmelighet. Det er ikke desto mindre et meget viktig ledd i enhver moralsk utdannelse. Den som blir funnet trofast i små ting, vil også bli funnet trofast i større ting.

Vennskapet kan ikke eksistere og blomstre uten denne elementære troskap. Finfølelsen på et slikt område er visstnok en menneskelig dyd, men den er nær beslektet med nestekjærligheten som er en guddommelig dyd, det kristne livs drivkraft. Apostelen Jakob har med malende ord i sitt brev pekt på de skibbrudd vi utsetter oss for når vi ikke forstår å holde vår tung i tømme. Erfaringen lærer oss daglig hvilken skade taktløsheten gjør i forholdet mellom menneskene. Hvor mange vennskapelige forhold er ikke blitt ødelagt fordi den ene part ikke har kunnet beherske sin tunge og respektere vennens hemmelighet! Hvor mange hjem er ikke blitt oppløst fordi ting som i seg selv var ubetydelige, er blitt fortalt, det vil si alltid mer eller mindre forvansket! Hvor mange vanskeligheter er ikke blitt uoverkommelige, og hvor mange konflikter uløselige bare fordi noen ikke kunne stå imot den fristelse å vise at de visste beskjed om det som foregikk. Det sies spøkefullt at en hemmelighet er det som man ikke forteller mer enn til én ad gangen. Det er dessverre ofte bare altfor sant i praksis. Hva nytter det å legge vinn på de høyeste dyder så lenge en ikke er i stand til å oppfylle slike enkle forpliktelser som å verne om andres hemmeligheter? Vi må være klar over at den som forråder sin nestes hemmelighet øder sin nestes eiendom, en eiendom som har desto større verdi fordi den ikke kan tas tilbake etter at den er blitt utlevert. Og legg merke til at det slett ikke er så lett å holde hemmeligheter, hvis en ikke også i andre saker har vennet seg til å være taus. Den som stadig snakker om alt mulig uten engang å tenke seg om, den snakkesalige, har særdeles lett for å røpe noe han skulle holde for seg selv, uten overlegg riktignok, men resultatet blir det samme. En ordflom river alltid mer eller mindre skatter med seg som skulle gjemmes. Det er ikke nok å foresette seg alltid å stanse i tide: det klarer man to-tre ganger, men den fjerde gang blir man overrumplet og ordet er uttalt før en har tid til å tenke seg om. Og derfor gjelder Sankt Benedikts ord ikke bare munkene, men alle mennesker: Til enhver tid skal du legge vinn på tausheten.

Det var ikke bare med hensyn til Guds hemmelighet Josef tidde. Han tidde også av lydighet overfor Gud. Det er nemlig et av den sanne lydighets krav at en ikke skal protestere, men adlyde uten bemerkninger. Vi kunne visstnok ta feil av en evangelisk liknelse. Jesus Kristus taler et sted om den mann som hadde to sønner. Og til begge to sa han: Gå til min vingård for å arbeide. Den en sa bare ja, men gikk ikke, den andre protesterte villt, men gikk etter at han hadde rast ut. Den andre, sier Jesus, er mer lydig enn den første. Det er sant, men det finnes et tredje alternativ som er enda bedre, og det er å gå til vingården uten protest. Det er den lydighet Sankt Josef er et forbilde på. «Stå opp,» sa engelen til ham, «ta barnet og moren, og fly til Egypt, og bli der til jeg sier deg til.» — «Og han

St. Joseph. Etter tegning av Dom Adelbert Gresnigt, O.S.B.

stod opp, tok barnet og moren om natten og dro til Egypt.» Evangeliet kjenner ikke noe annet svar fra Josef enn hans handling. Han likner hverken den ene eller den andre sønn i liknelsen, han er et forbilde på den fullkomne lydighet, som foregår stille, uten unødig kommentar. Selvfølgelig skal lydigheten være menneskelig, det betyr fornuftig. Hvorfor skulle en kristen ikke spørre hvis ordren er uklar? Maria, Kristi mor, har selv spurt engelen Gabriel: «Hvorledes skal dette gå til, jeg kjenner jo ingen mann!» I visse tilfeller ville tausheten virke som slavisk underkastelse. Men en slik slave-mentalitet er ikke verdig et menneske som fritt underkaster seg en autoritet som stammer fra Gud. Det som den kristne lydighet forkaster er knurr og opprør mot den rettmessige autoritet. Lydigheten skal være likefram, tillitsfull, uten diskusjon. Det er en kjent sak for alle ordensfolk, de har jo avlagt et lydighetsløfte og har ikke gjort det uten først å tenke på den dype verdi en slik fornektelse av egenviljen har i Guds og det kristne menneskes øyne. Men de som ikke er kalt til å avlegge noe slikt løfte, skal ikke tro at lydigheten ikke har noe budskap til dem. Hvem de enn er, har de alle sine rettmessige overordnede i hjemmet og i samfunnet. De har i alle tilfelle Gud over seg. Gud vil sannsynligvis ikke sende dem sine engler for å underrette dem om sin vilje. Men han taler til dem gjennom samvittigheten, gjennom den hellige Skrift, Kirkens lære og forkynnere. De fleste mennesker vet nok hva Gud venter av dem, bare de gjør seg litt umake for å lytte til hans røst. Men mange, alt for mange finner også alle slags unnskyldninger. I stedet for å innrømme: jeg har ikke lyst, jeg vil helst følge min egen vilje, drar de fram på-

skudd for å unnsnippe Guds vilje. Selv om deres protest bare er innvendig, skjult i deres hjerte, synder de mot den lydige taushet Sankt Josef er et forbilde på. Deres munn tier, men deres sjel taler og protesterer. — Salige er de som i fullkommen taushet bøyer seg for Guds hellige vilje.

Men dette er ikke ennå den høyeste og helligste form for kristen taushet. Over den finner vi den taushet som tilber. På dette punkt er tekstene ytterst beskjedne. De sier oss så lite om Sankt Josefs indre liv! Men kan vi virkelig tvile på hans taushet var fylt av Guds nærvær, at den var mettet med tilbedelse? Han hadde jo hver dag for sine øyne den som englene og helgenene i all evighet tilber. I sin Åpenbaring skriver Apostelen Johannes (8. 1): «Og da lammet hadde åpnet det syvende segl, ble det stille i himmelen omkring en halv time.» Hvem kan gi uttrykk for fylden av en slik stillhet? Foran visse syn er mennesket så grepet at det ikke kan finne noe ord. Ethvert ord ville forråde følelsene. Hvem av oss er ikke blitt såret av visse turistertaktløshet som bryter stillheten foran et storslagent landskap. De tror det tar seg ut å rope ut sin begeistring uten å forstå at deres taushet ville være atskillig mer uttrykksfull. Hva skal vi da ikke si om Guds nærvær! Bare tausheten kan fullt ut uttrykke vår beundring og tilbedelse. Lovprisningen skal også få sin plass, men ikke for å bryte stillheten, tvert imot for å gi den en mening og styrke den. Og når begeistringen av og til har sluppet seg løs i sanger og hymner, er det stillheten vi skal tilbake til, fordi den er den mest betydningsfulle og fullkomne form for tilbedelse. Ethvert religiøst liv modnes i tausheten. Gud er nemlig den store Tause, og den som lytter til ham må skape stillhet i sin sjel. Derfor har alle de store ordensstiftere gitt tausheten en bred plass i klosterlivet. Men det ville være helt feilaktig å tro at den ingen plass har i verden. De lover som hersker i sjelenes verden er almenyldige: ethvert indre liv trenger til stillhet. Og er det ikke mer nødvendig i dag enn noen sinne å minnes dette. Vårt århundre er så preget av støy og rastløshet. En kan av og til tro at det moderne menneske blir grepet av panikk ved den tanke at det muligens måtte være alene med seg selv. Det moderne mennesket skal alltid ha noe nytt. Selv hjemme er tausheten mer enn det kan tåle: derfor finnes det så mange radioapparater som aldri tier. Men ve det menneske som frykter stillheten. Aldri kan det finne den som åpenbarer seg i stillheten.

Folk undrer seg over at det i dag i så mange land og ikke minst i De forente stater finnes så mange kontemplative klosterkall. En innbygger fra en annen klode, som plutselig dukket op i en av våre storbyer, ville forstå dette med en gang. Livet der er forgiftet. Mennesket trenger stillhet i like høy grad som brød og søvn. Det er ikke uten grunn Gud har skapt natten, men til og med denne stillhetens helligdom som Gud har bygget med sine egne hender, er blitt krenket. Larmen opphører hverken dag eller natt. Det ser ut til at mennesket ved å lage så meget støy ikke har noe annet formål enn å flykte fra Gud. Det er derfor ikke noen tilfeldighet at så mange av vårt århundres konvertitter har funnet Gud igjen i ørkenen, der menneskene ikke klarer å overdøve Guds røst. —

Påskelys og Nattverd

Av F. Le Breton, O. P.

Nattverden, det siste aftensmåltidet som Herren spiste sammen med disiplene, den første «Eukaristi» (det vil si: takkesigelsesmåltid) liknet slett ikke våre dagligdagse måltider.

Dette siste måltid, slik som Kristus hadde tenkt seg det, skulle nemlig bli opprinnelsen til alle våre kommende messer.

Takket være det grundige kjennskap som vi i dag har til de rådende tradisjoner på Kristi tid, kan vi trygt slå fast at nattverden på selve skjærtorsdag er blitt kjent i dens minste detaljer, med alle dens riter og seremonier. — Det dreier seg her nemlig om noen ekte religiøse og liturgiske riter. Disse finner vi igjen i vår Messeliturgi, de samme riter som disiplene en gang hadde feiret.

En må derfor helt forkaste hypotesen om en «urkristendom» som skulle ha vært blottet for enkelte riter — (u-rituelt kunne vi kalle den). Mange av våre samtidige vil kanskje fristes til i Messen å se bare et enkelt «broderlig måltid». De mener derved å oppnå nærmere kontakt med Kristus og en større likhet med det som foregikk ved nattverden hin skjærtorsdag — men de tar feil. Vel var jødernes nattverder nettopp «broderlige måltider», og som sådanne egnet til å la dette broderskap bli enda dypere. Ikke desto mindre var det ment som et liturgisk og sakralt måltid. Dens hovedtrekk var rituelt.

Lenge — ja, gjennom en hel generasjon heller man til den oppfatning at den opprinnelige nattverd var blottet for all liturgisk karakter. Først senere, med apostelen Paulus, skulle messen ha fått dens sakrale preg.

I virkeligheten dannet Kristus og hans disipler en liten gruppe venner som ved rent religiøse bånd hadde forenet seg med hverandre. Man finner mange grupper av den art hos jødene på Kristi tid. Disse fromme foreninger holdt seg til fellesmåltider — gjerne ukentlige måltider, skjønt de pleide også å samle seg ved Vigiliene for de store høytider. Jødernes berømte Rituale «berakott» gir oss en meget nøyaktig og detaljert beskrivelse av denne liturgi. For en slik liturgi var blitt tatt i bruk hos hver enkelt jødisk familie.

For oss er det bare ganske enkelt å sammenlikne våre evangeliske beretninger om Nattverden med denne jødiske ritualbok, samt med de eldste kristne liturgier: Straks blir det klart at den fullstendige overensstemmelse hersker mellom disse tre kilder.

La oss se litt nærmere på det:

Åpner vi vårt Nytestament, leser vi hos Lukas 20. kap. 17. og 18. vers: «Kristus sa: Ta dette og del det mellom dere, for jeg sier dere: Jeg skal ikke drikke lenger dette vintreets frukt før Guds rike kommer.» Det gjelder her en bestemt velsignelse over et beger før man skulle gi seg til å spise brød. «Velsignet være du, Herre vår Gud, evige konge, du som skapte vintreets frukt.» (Berakott, Mishual VI, 6, Tosefta IV, 8.)

En gikk så over til en annen ritus som bestod

i å vaske sine hender med duftende vann, samtidig som en ba en bestemt bønn.

De satte seg så ved bordet. For en høytidelig stund! Måltidet var begynt for alvor nå, og ingen som på dette tidspunkt hadde funnet sin plass, fikk lov å delta. —

Brødet ble da framstilt for lederen av forsamlingen. Han velsignet det og sa: «Velsignet være du, Herre vår Gud, evige konge, du som lar brødet frambringes av jorden. —» Han brøt det og delte det ut til alle.

Det er sannsynligvis i dette øyeblikk Kristus tilføyde: «Dette er mitt legeme som gis til dere. Gjør dette til minne om meg.» (I. kor. 11, 24.) Dette betyr at disiplene, selv etter at Herren var borte, skulle fortsette å utføre denne tradisjonelle liturgi som Kristus nå hadde omformet så vesentlig. «Gjør dette til minne om meg, helt til jeg kommer igjen.» —

Mens måltidet holdes, velsigner Kristus rettene ettersom de bringes fram. Mange beger går fra hånd til hånd, enhver velsigner sitt eget beger. Nå er natten kommet. En tent lampe blir brakt fram, sammen med røkelsen som de pleide å bruke for å gjøre luften renere mens de spiste; den høytidligste del av seremonien gjenstår. —

Lampen velsignes på en høytidelig måte. Den dag i dag er det skikk hos jødene at husmoren selv skal tenne lysene for hver Sabbat. Den aften var det kanskje Maria som ved Kristi siste kveld tok seg av denne velsignelsen...

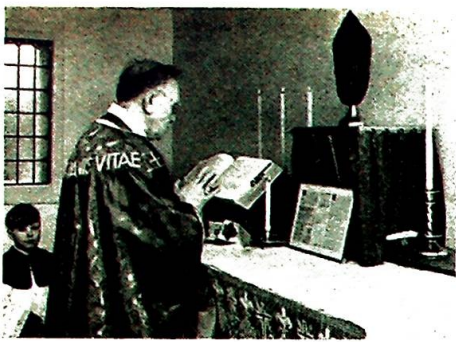
Deretter sa Kristus: «Velsignet være du, Herre vår Gud, evige konge, du som skapte ildlampene.» Akkurat i dette øyeblikk gikk Judas ut, han som antagelig var blitt pekt ut av sin Mester til å ta seg av denne siste del av seremonien. «Det var natt,» merker plutselig Johannes (Joh. 13, 30) da døren ble åpnet på vidt gap, og mørket der ute dannet en fullstendig kontrast til den opplyste festsal.

Kristus velsignet røkelsen: «Velsignet være du, Herre vår Gud, evige konge, du som skapte velduftende krydder, ...» — Her må merkes at de to tradisjoner var motstridende. Den ene, med Hillel i spissen, bemerker at velsignelsen over røkelsen måtte finne sted først etter at takksigelsen var blitt sunget. Alt så langt bak i tiden har altså røkelsen vært gjenstand for heftige diskusjoner.

For annen gang må da gjestene vaske sine hender. Johannes, den yngste i forsamlingen trer fram med vannkar, vaskefat og vaskekluter. Kristus tok det hele fra ham og gav seg til selv å vaske disiplenes føtter. Han begynner med den eldste, Peter.

Den store takksigelsen dannet en verdig slutt på hele måltidet. Det siste beger var velsignet, ikke av hver enkelt for seg, men av Forstanderen for alle. Denne velsignelse gjaldt først en takk for maten, deretter for den jord som «Du, vår Gud, gav oss ved din pakt», og sluttet ved å be Gud forbarme seg over Israel.

Når pakten mellom Gud og Israel nå nevnes, blir

Hs. Høyærv. biskop
Mangers ved alteret
i St. Magnus kapell.

Innvielse av St. Magnus

i Lille

En kort forhistorie

De store landdistriktene i nordre delen av Akershus fylke har som kjent vært underlagt St. Olavs menighet med soknekirke i Oslo, mens kjøpstaden Kongsvinger og alle herredene i Hedmark fylke har hørt under St. Torfinns menighet med soknekirke i Hamar. I senere år har imidlertid katolikker i stadig større antall slått seg ned i tettbebyggelser innenfor dette omfattende område som Nordre Akershus og Søndre Hedmark tilsammen utgjør, men reisen til soknekirken i Oslo eller Hamar har for alle vært tungvint og kostbar.

Det var da naturlig at Lillestrøm, som det fremtredende knutepunkt i de samferdselsårer som her kommer på tale, måtte komme særlig i søkelyset for opprettelsen av en ny stasjon for kirkens arbeide i denne sektoren. Både i Lillestrøm selv, i Strømmen og de nærmest tilstøtende herreder og tettbebyggelser kunne det således i 1949 registreres et antall katolikker så pass stort, at det var på sin plass å begynne med faste gudstjenester. Gjentatte ganger var messe blitt holdt i dr. ing. H. C. Christensens hjem i Gjerdrumsgt. 53, Lillestrøm, første gang søndag 23. oktober 1949 kl. 8.30 av daværende kapellan ved St. Olavs kirke i Oslo, pastor dr. Gerard Vranken. Snart lyktes det sokneprest Fishedick i samarbeid med dr. Christensen å få leiet en forsamlingsaal i Folkets hus for gudstjeneste på annen søndag i måneden, inntil videre. Så vidt mulig har da prestene Fishedick, Lowry og Vranken ved St. Olavs kirke siden mai 1950 holdt ordningen ved like, inntil den nye «Lillestrøm menighet» kunne få oppleve Det hellige messeoffer i eget hus.

dette ord foranledningen til at Kristus tilføyer: «Ta og drikk derav, dette er mitt blod, den nye pakts blod.» Deretter ba han sin yppersteprestelige bønn, slik vi har den hos Johannes 17. kap., og ba om enheten «at de alle må være ett, likesom du, Fader, er i meg og jeg i deg, at også de skal være ett i oss...»

Hva hadde Kristus da gjort, annet enn å feire en eldgammel liturgi, jødernes liturgi? Der han selv hadde forrettet som «Yppersteprest» og forandret den til Den nye pakts offer. —

I denne påskeliturgi, slik som jødene feiret den hvert år, finner vi mangt et trekk som lever videre i høymessen.

Røkelsen og offertoriet trer klart fram, også håndtvettingen — den høytidelige *Prefasjon* (Vi takker deg, Herre), med den forutgående dialog med menigheten — «Oppløft deres hjerter» — minnet om Guds velgjerninger (anamnese); men også andre spesielle trekk, slik som «Eukaristia Lucernaris» — det vil si velsignelsen av Påskelyset og andre velsignelser som vi fremdeles eier, som f. eks. velsignelsen over røkelsen, frukten, oljen og lammet. —

Søkningen til disse gudstjenestene har tallmessig ligget mellom 30 og 50, og så jevnt stigende i gjennomsnittet at det avgjort oppmuntret til å konkretisere fremtidige planer. Ved messen i forbindelse med siste juletreffest var tallet oppe i vel hundre — tilreisende fra Oslo iberegnet.

Ingen vil føle seg tilsidesatt når vi nevner at det er særlig en mann som har æren for at Hs. Høyærverdighet biskopen på et så tidlig tidspunkt kunne projektere etableringen av en egen stasjon i Lillestrøm: dr. ing. Christensen. Alt i begynnelsen av 1949 hadde han på vegne av Biskopen vært i kontakt med byens myndigheter, og 1. april s. å. vedtok formannskapet å avse en passende tomt i Alex. Kiellandsgates forlengelse. Etter at Biskopen hadde besiktiget tomteområdet og fått et bestemt areal på hånden for noen år, ble kjøpet formelt ordnet i april 1951.

Imidlertid var der ingen utsikter til i første omgang å nyttiggjøre seg de muligheter dette tomtearealet innebærer. I forståelse med byens myndigheter fant en det rådeligst å se seg om etter en eiendom der en snarest kunne innrette et kapell, prestebolig og barnehage, da dette siste forenet både byens ønske og Kirkens muligheter. Slik gikk det til at kjøp av fhv. M. A. Waalers eiendom, Halvdansgt. 5, kom i stand og 20. mars 1951 brakt til ende. St. Elisabethsøstrene sa seg villig til å stå for den påtenkte barnehagen, og dermed lå alt til rette for en rask utvikling mot målet: et katolsk sentrum i Lillestrøm.

Eiendommen Halvdansgt. 5 utgjør ca. 1000 kvm. grunnflate, inngjerdet og beplantet, våningshus i to etasjer, samt en uthusbygning. I våningshuset ble forutsatt plass til kapell, sakrest, prestebolig i 1. etasje og søsterbolig i 2. etasje. Uthuset var ved sin beliggenhet egnet til barnehage med sine 1½ etasjer. En omfattende ominnredning ble satt i gang, og nå nylig kunne både kapellet tas i bruk og barnehagen åpnes offisielt.

Første hellige messe i St. Magnus kapell

Søndag 30. mars d. å. sto kapellet ferdig til å ta imot en forventningsfull menighet. Nå er det litt tidlig å tale om menighet i ordets egentlige forstand. Det forutsetter jo en kirkelig opprettelse med nøyaktig angitte grenser, og en statlig godkjennelse av samme. Her er foreløpig tale om en menighet i sin vorden. Men denne dagen var tenkt som et intimt møte mellom Overhyrde og dem som trofast hadde søkt til messe i Lillestrøm by — tidligere hos velvillige verter, i dag i eget hus. Det lille kapellet — som alt det øvrige omsorgsfullt komponert av arkitekt Thune-Larsen, Hans Høyærverdighet biskopen og Moder Ewaldine, St. Elisabethsøstrenes provinsialforstanderinne — var rede til å ta imot. Med spenning tråtte de inn, alle. «Morgenposten» for 2. april refererte: «Søndag 30. mars ble kapellet for første gang tatt i bruk

Kapell og barnehage strøm

ved en høytidelig messe forrettet av biskop dr. J. Mangers, assistert av prestene Hansteen Knudsen og Fischedick. Biskopen talte over ordet «Kristus er i går og i dag den samme, ja til evig tid», og pekte på at de forskjellige tider dannet sitt eget Kristus-bilde. Katakombenes Kristus var den gode hyrde, riddertidens Kristus var hærføeren i den gode strid, i rasjonalismens tid var det kjærlighetens Kristus, mens det i vår tid mer og mer er Kristus som kongenes konge. Men selv om de forskjellige menneskeslekter har tatt frem sine bestemte trekk av Kristus-bildet, så er han dog alltid den samme — den evige Guds sønn.

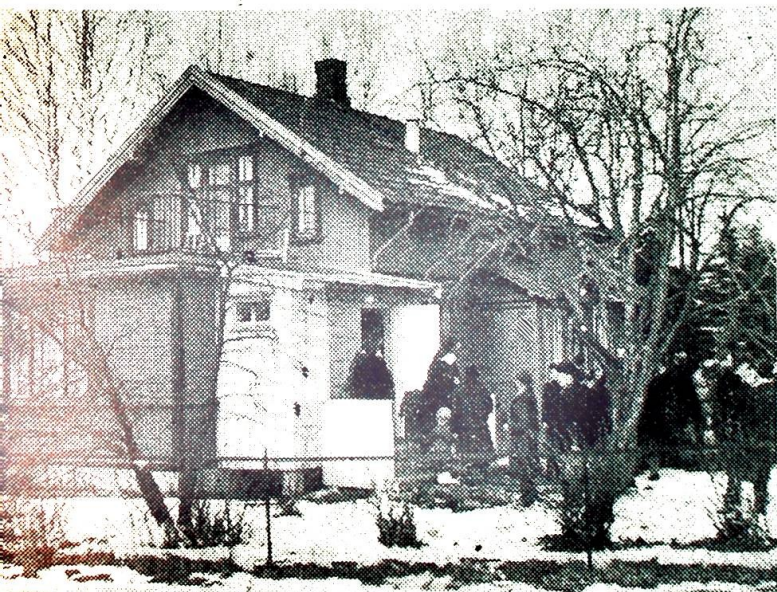
Biskopen håpet at de tilstedeværende, som hadde det privilegium å danne kjernen i en ny menighet, ville omfatte dette tabernakel med en sann kjærlighet til Kristus og dra omsorg for alle som søker hit.»

Etter høytidsstunden i kapellet, samlet «menigheten» seg i prestestuen og i det beskjedne søsterhjemmet i 2. etasje til kirkekafe. Tiden var ennå ikke kommet til å bese lokalitetene, meget sto igjen å innrede før den høytidelige innvielse skulle finne sted.

Innvielsen av kapellet og barnehagen

Onsdag 16. april var valgt til offisiell åpningsdag, minnedagen for den hellige Magnus. Til denne kjente norske helgen, martret på Orknøyene påsken 1115, skulle kapellet innvies, og den fremtidige menighet vil bære hans navn.

Alt var i orden, og Moder Ewaldine kunne med rette

Etter messen 30. mars. — Ennå virker alt uferdig, men på innvielsesdagen 16. april var hele huset panelt.

Biskopen mellom de assisterende prester, pastor Fischedick (t. b.) og pastor Hansteen Knudsen og korguttene, etter den første bl. messe i St. Magnus kapell.

glede seg over resultatene av de siste par ukenes forsering: Hele våningshuset var blitt panelt, og hvert enkelt rom, kapellet, presteboligen, søsterhjemmet og barnehagen i tipp topp stand, alt smakfullt og rasjonelt.

Innvielsehøytideligheten tok til kl. 18, og det var noe av et problem å få plasert alle dem som fra nær og fjern var kommet for anledningen. Blant de innbudte gjester merket en seg ordfører C. J. Hansen, varaordf. E. G. Kristoffersen, tidl. ordf. Tr. Amundsen og rådmann Chr. Granerud som representanter for Lillestrøm kommune; fullmektig Magnus Waaler og frk. S. Waaler møtte på vegne av den tidligere eier; disp. Holte i spissen for Byggekompaniets stab og arbeidere, samt en lang rekke av dem som hadde stått for ombygningen og innredningen av anlegget.

Hs. Høyærv. biskopen, assistert av prestene Fischedick, de Paepe og Hansteen Knudsen, foretok innvielsen etter det vanlige ritual, først kapellet, presteboligen og søsterhjemmet, siden barnehagen. Biskopen knyttet til innvielsesakten de varmeste ønsker for det arbeide som skulle inspireres og utstråle fra Guds nærvær i dette nye tabernakel, til beste for by og land, og takket alle som ved sitt nærvær hadde villet understreke dagens betydning. Det ble en stemningsfull høytidelighet, høynet ved søstrenes og menighetens sang, slik vi så gjerne opplever den i våre mange intime kapeller.

Etter seremonien samlet alle seg i barnehagen, der søstrene hadde dekket for store og små, og forfriskninger ble inntatt. Der ble holdt en rekke taler, først av Biskopen som rettet en særlig takk til de kommunale myndigheter som hadde vist slik interesse og velvilje for foretagendet, en takk han særlig rettet til den nåværende og tidligere ordfører og til rådmann Granerud som fra første stund hadde bistått med råd og dåd.

Op så lar vi «Akershus», en av de tre lokale aviser som var representert, fullstendiggjøre kronikken:

«Ordfører C. J. Hansen takket for innbydelsen til åpningen og pekte på at opprettelsen av denne barnehagen var et meget prisverdig tiltak som fortjente stor

«Vår Gud han er så fast en borg . . .»

Norsk Riksringkasting avsluttet påskeaften — som også julen i fjor — med Mendelssohns symfoni i d-moll, «Reformasjonssymfonien», som siste programpost. Den kalles slik fordi Luthers melodi «Vår Gud han er så fast en borg» blir brukt som tema. Når en på en slik festdagskveld lytter til denne herlige musikk, spør en seg som katolikk uvilkårlig: Kan det være sant at denne salme skulle være inspirert av fanatisk hat mot Roma og paven («vår gamle fiende hård!»)? For mange var og er denne salme jo protestantismens typiske kampsang.

I «St. Olav» årgang 49, side 18 (21. jan. 1937) finner en følgende opplysninger:

«De fleste protestanter anser vel nok Luthers salme «Eine feste Burg ist unser Gott» — «Vår Gud han er så fast en borg» — som den ekte kampsang mot Rom, idet de ikke vet at den er skrevet *mot tyrkerne*. Nu har imidlertid to videnskapsmenn — den protestantiske teolog J. Ficker og historikeren Georg Wolfram — uavhengige av hverandre — begge kommet til dette resultat ved å studere Luthers skrifter: «Vom Kriege wider die Turken» og «Heerpredigt wider die Turken».

Den «alte böse Feind» er tyrken og ikke paven. Luther skrev denne salme i oktober eller november 1529 på den tid da tyrkerne trakk sig tilbake efter beleiringen av Wien — og han gir uttrykk for såvel hele kristenhetens som sitt eget lands forhåpninger i

takk. Han håpet også at barna ville finne glede og lykke på dette stedet. Kommunen skal jo selv sette i gang med et slikt foretagende, fortsatte han, men behovet for barnehager og daghjem er stort. Denne barnehagen vil sikkert hjelpe til med å fylle et lenge følt savn. Jeg ønsker dere til lykke med tiltaket.

Dr. ing. H. C. Christensen rettet på vegne av menigheten i Lillestrøm en takk til biskop Mangers for at man hadde fått en stasjon i Lillestrøm. Hittil har man hatt besøk av pastor Fishedick i Folkets Hus en gang om måneden, og menigheten har vokset, men det vil bli noe helt annet når vi får vårt eget. Jeg tror ikke ord kan uttrykke den takknemlighet vi katolikker føler ved dette tiltaket, fortsatte han. Taleren rettet også en takk til Moder Ewaldine for det arbeide hun hadde hatt med barnehagen. Han opplyste til slutt at de utlagte lister for påmelding til barnehagen praktisk talt var fulltegnet.

Fru Linnerud overrakte en pengegave til Moder Ewaldine til bruk for utsmykning av barnehagen. Pengene var kommet inn ved utlodninger som var blitt foretatt i en sykkclubb som damene i menigheten hadde dannet.

Magnus Waaler overbrakte på vegne av sin far, fhv. sokneprest Waaler, en hilsen og uttrykte håpet om at tiltaket måtte bli til velsignelse og glede. Vi tilhører riktignok to forskjellige kirker, men begge arbeider jo for et felles mål.

Pastor Fishedick pekte på at det var på initiativ av ingeniør Christensen at dette tiltaket var satt ut i livet. Ingen hadde til å begynne med tenkt at det så snart skulle bli til virkelighet. Som takk for det arbeide som er blitt utført her vil vi fra St. Olavs menighet gjerne gi en gave til kapellet, en døpenfont.

Disponent Holthe i Byggekompaniet A.s takket på vegne av håndverkerne for det gode samarbeide som man hele tiden hadde hatt med biskop Mangers og gratulerte med resultatet.»

Til slutt syntes sokneprest dr. Sund, Tønsberg at også de små skulle ha et ord sagt, og takket humoristisk fra barna fordi de hadde fått dette stedet.

I. H. K.

den. Og den dag i dag synger i Transylvania alle, både katolikker og protestanter, i skjønn enhet sammen på de store folkefester: «Vår Gud han er så fast en borg . . .»

Så langt innlegget i St. Olav 1937. Det står på 2. side i framhevet skrift. Det er ikke undertegnet og står således for selve redaksjonens ansvar; som sådan står oppgitt på side 1: Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: Mgr. dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

I tillegg til disse interessante opplysninger vil jeg peke på at salmens kjente begynnelse er hentet fra *David's 46. salme*, hvor det 4., 8. og 12. vers hver gang slutter med ordene: «Jakobs Gud er vår *faste borg*.» Den latinske Vulgata-tekst har visstnok «susceptor» (beskytter), men Pius XII.s nye salmeoversettelse forbedrer det til «præsidium» (festning). Den hebraiske urtekst har «misgab»; Gesenius gjengir dette med: «Anhöhe, Fels als Zuflucht, Hochburg» (Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament, 1921, s. 465).

Hva *melodien* angår, så har en musikalsk analyse av salmen «Vår Gud han er så fast en borg» klarlagt at den er bygget på fire eldre melodier. Tre av disse er *katolske gregorianske* melodier som finnes i Augustinerordenens gamle koralbøker (Credo, Passio, Sponsa Dei speciosa); Luther som forhenværende augustiner munk har — bevisst eller ubevisst — benyttet dem da han komponerte salmens melodi. Det fjerde tema er av ukjent opprinnelse, men finnes allerede i en sangbok fra 1524 (altså før «Vår Gud han er . . .») på teksten «Lætentur omnes populi». (Noteeksempler til ovenstående finner en hos W. Bäumer, Das katholische deutsche Kirchenlied, Freiburg Bd. I, 1886, s. 29, 583; Bd. IV, 1911, s. 691.)

Noen katolikker ville kanskje allikevel føle psykologiske hemninger hvis denne salme skulle innføres til bruk i katolsk gudstjeneste. Der må først en riktig opplysning om salmens virkelige hensikt rydde bort gamle feilaktige følelseskomplekser. Er det ikke en vakker tanke at *alle* kristne kan synges den samme bønn til Gud når det gjelder en fare som fra Østeuropa truer *hele* den kristne religion og kultur? I Luthers tid var det tyrkerne, nå er det den ateistiske kommunisme.

Og rent *prinsipielt* sett kan det ikke sies noe imot at en katolikk synger en tekst av en ikke-katolsk kristelig dikter hvis denne tekst inneholder gode, felles-kristelige tanker.

Sokneprest dr. Gerard Vranken.

Kongens Fortjenestemedalje

Frøken Thora Mørdre kan 1. mai feire 50-årsdagen for sin ansettelse ved Vor Frue Hospital, Oslo. I den anledning har frøken Mørdre mottatt Kongens fortjenstmedalje for lang og tro tjeneste, og den ble overrakt henne av hospitalets overlege dr. Stein F. Holst ved en enkel høytidelighet. Overlegen tolket hospitalledelsens og legenes store takknemlighet overfor frøken Mørdre for den tro og takt som hun alltid har vist i sitt arbeide og sin framtrede. St. Olav, som vi vet har vært frøken Mørdre en kjær venn gjennom alle disse år, slutter seg på det hjerteligste til gratulantene.

Vi minner om kontingenten kr. 15 pr. år

Don Camillos lille verden

Giovanni Guareschi: *Don Camillos lille verden*. I Gyldendals «Den gule serie». Oslo 1952.

Vi står her overfor en av de merkeligste bøker som vår etterkrigstid kan oppvise. At den er preget av krigens følger og av de ideologiske dragkamper som lokalt og universelt er blitt utkjempet siden den kalde freds morgen, utgjør imidlertid ikke det forlokkende ved Guareschis bok. Vi er omsider blitt mette av etterkrigsanalyser. Nei, her er det en utfoldelse av humor og ironi som tar veier vi ikke lenger trodde farbare.

Handlingen foregår i en landsby i Po-dalen, som er soknepresten *Don Camillos lille verden*, der han kjemper sin kirkes og sitt hjertes kamp med ordfører Peppone og hans kommunistiske drabanter. Det er ingenlunde noen intellektuell kamp! Det er prestisjen mere enn midlene det kommer an på. Utfallet av en fotballkamp mellom Don Camillos «Kavalerer» og Peppones «Dynamo» kan være like sviende for den tapende part som av en navnestrid ved døpefonten. Men nå er det dette uvanlige ved Peppone at han skiller seg ut fra de rødskjerfede og dystre partifellene sine ved en stille sans for humor og en barokk respekt for sin motpart. Det kan vel bløtgjøre Don Camillos prestelige hjerte, bare ikke hans muskler. Det er da heller ikke i hjertet han finner forhandlingsstedet for noen betryggende forsoning, men ved alteret foran Kristus-figuren i landsbykirken. Hit tasser Don Camillo med alle sine problemer, men også med sine store og små gleder. Og de dialoger som her utvikler seg mellom Herre og tjener er — med tukt å tale — det fornøyeligste og mest rørende en kan tenke seg.

Det er en særdeles lettlest bok. Først blir en uvilkårlig litt sjokkert over den «frie tonen» mellom Kristus og Don Camillo. Siden gir en seg helt over og får under megen hygge sterkere og sterkere følelsen av hvilken understrøm av god moral forfatteren lar humorens og ironiens bølger så lystelig boltre seg på. — For opplesning må boken være et funn, da hvert kapittel utgjør en egen historie.

I. H. K.

Kirketrapper

Vi har messer. Vi har foreninger, møter, fester, turer, sammenkomster. Men vi har også kirketrapper.

Kirketrappen kan vende ut mot et torv og være som en altan ut mot verden. Den kan ha tyve praktfulle trinn i rød marmor fra eksotiske land. Eller den kan være en nedtråkket stripe gråstein som har snublet i asfalten.

Men det er ikke det som teller, ikke form og farge og skjønnhet eller usselhet og fattigdom. Det er beliggenheten som har gitt trappen sin verdighet. Nemlig det at den er en k i r k e trapp. Her er det vi stopper alle sammen på uttur etter messe. Ennå et øyeblikk, før vi haster videre bort fra hverandre, står vi her. Vi følger den langsomme strøm ut av kirken, knytter skjerf, stopper piper. Ser ut over torget, hvis trappen er av det slaget, eller flytter oss til side, hvis trappen er av det slaget.

Men her står vi. Det er liksom en pause i klokken. Vi har ikke noe program. Vi bare småpludrer med hverandre, sier overflødige, men hyggelige ord. Her blir vi kjent med hverandre. Nye mennesker får det lille puff som skal få dem til å følge oss. Og her er det vi planlegger.

Store, spøkefulle, alvorlige ideer. Planer. Tanker. Munter kritikk. Vennskap. Her avtaler vi det første, søte stevne-møte med den vi har sett oss ut.

Velsignede kirketrapper. Dere har en oppgave, den å bli tråkket på. Dere kleber våre føtter fast et lite øyeblikk, vi har en liten pause sammen før vi styrter videre.

Og når vi omsider setter våre føtter på asfalten, da har vi utviklet oss bitte lite grann, og vi er ikke lenger nøyaktig de samme mennesker.

(«Ignis», aprilnummeret).

PÅSKENATTS-LITURGIEN

Det kan vel med en gang slås fast at den tilbakeføringen til den urkristne påskennatts-liturgi som Ritus-kongregasjonen i Rom ifjor har åpnet adgangen til, ble en gripende religiøs opplevelse for alle som tok del i den. Og oppslutningen ble som ventet større en tidligere år da selve tidspunktet, påskelørdags morgen, hindret de fleste fra å kunne være til stede fra begynnelse til slutt. Det at seremoniene — ved biskoppelig dispens — nå kan ta til så betimelig som kl. 20 selve påskeaften, gjør at mulighetene er overkommelig for de aller fleste til å ta del. Som kjent faller den reviderte formen kortere enn den tidligere og så meget enklere at alle ved hjelp av de nye latinsk-norske heftene lett kan følge med i alt og tilegne seg den dypt realistiske mystikk som påskennatts-liturgien rommer. Særlig ble fornyelsen av dåpsløftene — framsagt i fellesskap av alle med tente lys i hånden — den store og vakre alvorstunden der sjelen gjorde seg rede til å ta imot påskedagens glade påskebudskap.

UTLANDET:

VATIKANET

Pavens påsketale.

Straks etter messen i Peterskirken påskesøndag talte *Pave Pius XII* fra loggiaen over inngangen til basilikaen til om lag 300 000 mennesker som var samlet på Petersplassen. Paven manted kristenheten til å bringe den oppstandne Frelasers ord ut i verden og i likhet med de første kristne igjen å danne en «apostlenes falangs». *Også legfolket er kalt til å hjelpe troen til seier i ord og gjerning*, uttalte Den hellige far; også de må være med i arbeidet på å bygge Herrens hus.

Etter en bønn for verdensfreden meddelte Paven den apostoliske velsignelse «urbi et orbi».

Tallet på jesuitter øket med 489 i 1951.

Tallet på jesuitter i hele verden øket med 489 i 1951. Jesuitterordenen teller dermed 31 068 medlemmer, hvorav 15 317 er prester, 10 269 skolastikere og 5482 legbrodre.

Vatikan-statens guvernør avgått ved døden.

Vatikan-statens guvernør, marchesse *Camillo Serafini*, avgikk ved døden den 21. mars i sitt 88. leveår. Etter at Lateran-avtalen var sluttet i 1929 mellom Vatikanet og Den italienske stat, ble han av *Pave Pius XI* kalt til Vatikan-statens guvernør, den høyeste administrative stilling i den gjenopprettede Vatikan-stat. Marchese Serafini hadde også et kjent navn som numismatiker og var sjef for Vatikanets myntsamlinger. Vatikan-statens regjering hvis sjef avdøde

var, omfatter forskjellige embeter som kansli og arkiv, kommisjonen for minnesmerker og muséer, finansavdeling, postvesen, gendarmeri, kringkasting og observatorium.

Israels utenriksminister mottatt i audiens.

Torsdag den 27. mars mottok *Pave Pius XII* Israels utenriksminister, *Mosche Scharett*, i audiens. Det er første gang en minister i staten Israel er mottatt av Den hellige far. Ifølge Vatikanets offisielle kommuniqué dreiet det seg om en høflighetsvisitt.

Kardinal Tedeschini pavelig legat til den internasjonale eukaristiske kongress.

Den hellige far har utnevnt erkepresten av St. Peter, kardinal ved kurien, *Frederico Tedeschini*, til pavelig legat til den internasjonale, eukaristiske kongress som finner sted i Barcelona i tiden fra den 27. mai til den 1. juni.

Ny apostolisk legat for Tyrkia utnevnt.

Pave Pius XII har utnevnt rådgiveren ved Nuntiaturet i Bern, mgr. *Paoli Bertoli* til erkebiskop av Nicomedia og til apostolisk delegat i Tyrkia etter avdøde mgr. *Cassulo*.

Pavelig brev til de rumenske katolikker.

I en skrivelse til de rumenske katolikker gir *Pave Pius XII* uttrykk for sine dype sorg over de hjemsøkelser som er gått hen over Kirken i Romania og maner de troende til fortsatt beundringsverdig standhaftighet i troen. «For alle oss som kjenner sannheten og som fritt kan si vår mening, står dere i en lignende heroisk kamp som de første kristne! Vær forvissnet om at Vi tar del i deres lidelser og at Vi sammen med hele den katolske kristenhet anroper barmhjertighetens Fader for deres skyld,» heter det i den pavelige skrivelse.

Amerikanske journalister mottatt av Paven.

50 amerikanske journalister ble mandag den 31. mars mottatt av *Pave Pius XII*. I sin tale til dem uttalte Den hellige far at sannhet, rettferd og kristen nestekjærlighet må være de prinsipper pressen må følge i sitt arbeid. Sannheten vil man også ved samvittighetsfullt arbeid finne fram til også når det dreier seg om dagsaktuelle ting. Dessverre ser man bare så altfor ofte at ting og begivenheter forvansktes til uigjenkjennelighet når de omtales i pressen. Hertil kommer alt det som direkte undertrykkes av helt uverdige grunner. Men en offentlig mening som bygges opp på fortieelser og falske opplysninger må nødvendigvis føre til en forgiftning av det politiske liv, uttalte Paven til slutt.

ARGENTINA

Ny katolsk ukeavis grunnlagt.

Under titelen «Observador Romano» er det nylig utkommet en ny katolsk ukeavis i Buenos Aires. Avisen ser det som sin oppgave å gi sine lesere en oversikt over det materiale som publiseres i Vatikanets tre publikasjoner som er dagsavisen *Osservatore Romano*, Den hellige stol offisielle publikasjon *Acta Apostolicae Sedis* og månedstidsskriftet *Ecclesia* som utgis av Vatikanets informasjonstjeneste.

BELGIA

Belgia mintes kardinal Mindszenty på 60 års dagen.

I anledning kardinal Mindszenty's 60 års dag den 29. mars offentliggjorde Kirkens primas i Belgia, kardinal *Joseph-Ernst van Roey*, den apostoliske nuntius mgr. *Conto* og den belgiske justisminister *Joseph Pholien* minneord. Kardinal van Roey skriver:

«Må på denne dag som svar på bønner fra Belgias og hele verdens katolikker ny nåde tilføres ham fra Gud i den fryktelige skjebne som har rammet ham. I februar 1946 møtte vi ham i Rom, da han mottok kardinalverdigheten. Vi hadde inngående samtaler med ham. Han gjorde seg ingen illusjoner om den skjebne som ville møte ham i hjemlandet etter at det var falt i kommunistenes hender. Men hans pliktfølelse kalte ham tilbake til den hjord som var anbetrodd ham.»

I ordene til den apostoliske nuntius heter det:

«Uten tvil tenker hele den katolske verden med forferdelse på kardinal Mindszenty på hans 60 års dag, med en forferdelse som samtidig er en protest mot den sakrilegiske forbrytelse som ble øvet mot en av Kirkens overhyrder.....»

Justisminister Pholien uttaler om martyr-kardinalen:

«Han er avskåret fra de levendes verden, men hans opphøyede og fromme personlighet forblir et bollverk av det reneste, religiøse ideal i de lidelser og vanskeligheter som hjem søker hans folk. Hans verdighet, hans selvforglemmelse, hans fasthet og storsinn gjør inntrykk på en hel verden.....»

BULGARIA

Minorittpater dømt til 12 års fengsel.

Ifølge en melding fra Sofia har den militære domstol i Sofia dømt minorittpater *Damian* til 12 års tukthus, angivelig for at han skal ha drevet spionasje for «kapitalistiske makter».

CANADA

En katolikk foreslått til Nobels fredspris.

Blant kandidatene til Nobels fredspris finnes også Canadas statsminister *Louis St. Laurent* som er katolikk.

CHINA

Enda en biskop arrestert.

Det meldes fra Hongkong at de kinesiske kommunister nå også har arrestert biskopen av Chengtu, mgr. *Henri Pinault*. Siden desember 1951 har biskopen hatt husarrest.

Erkebiskop Jarre avgått ved døden i fengsel.

Ifølge en melding som er kommet til fransiskanernes provinsialat i Düsseldorf, er den tyske misjons-erkebiskop *Cyrillus Jarre* avgått ved døden den 8. mars i kommunistisk fangenskap i Tsinan i Nord-Sjantung. Erkebiskopen ble arrestert av kommunistene i oktober 1951.

Den avdøde erkebiskop var født i 1878 og ble opptatt i fransiskanerordenen i 1894 og presteviet i 1903 i Paderborn. Kort etter reiste han til China hvor han virket som misjonær i tyve år. Han tok seg særlig av presteutdannelsen. I 1924 ble han forflyttet til Rom for å overta et professorat ved ordenens høyskole der. I 1929 ble han utnevnt til biskop for å overta et vikariat i China. Under ny-ordningen av Kirken i China i 1946 ble han utnevnt til erkebiskop av Tsinan.

DE FORENTE STATER

Ingen utnevning av sendemann ved Vatikanet uten Senatets samtykke.

Det amerikanske senat har fattet vedtak om at ingen diplomatisk misjon for De forente stater må opprettes ved Vatikanet før Senatet har godkjent utnevningen av sendemann.

Amerikansk negerfører forteller om sitt besøk hos Paven.

Den kjente, protestantiske negerfører dr. *Channing H. Tobias* ble ifølge beretninger i New York-pressen mottatt i audiens av Den hellige far nylig. Overfor Paven hadde negerføreren uttalt som sin overbevisning at en varig fred bare kan bygges på åndelig grunnlag, noe Paven hadde erklært seg enig i. Dr. Tobias ga videre uttrykk for sin glede og takknemlighet for det arbeid Den katolske kirke i De forente stater gjør for å løse rasespørsmålet, og viste i denne forbindelse til de katolske rase-råd og deres tidsskrift «The Interracial Review».

ENGLAND

Kardinal Griffin taler til Polens katolikker over kringkastingen.

Erkebiskopen av Westminster, kardinal *Griffin*, har i et kringkastingsbudskap vendt seg til Polens katolikker. Kardinalen uttalte bl. a.:

«Selv om forbindelsen er blitt vanskelig å opprettholde og selv om jernteppet er trukket ned, må våre polske venner ikke ha følelsen av at fortidens vennskap er brakt til opphør.» Kardinalen fremholdt at de britiske katolikker kan gjøre lite materielt for sine polske trosfrender, men at de stadig ber for sine undertrykkede brødre.

Bare 10 % av landets befolkning går i kirke.

Lederen for Det katolske sosiale gilde i Storbritannia, pater *Paul Crane*, S. J., skriver i en artikkel i *Catholic Times* at England er blitt et materialistisk land for så vidt som bare 10 % av befolkningen går i kirke. Resten har ingen kontakt med noe kirkesamfunn.

Hva skal man da si om Sverige hvor 10 % kirkesøkere fortoner seg som den rene ønskedrøm? Hvor mange prosent av Norges befolkning går i kirke?

FRANKRIKE

Kardinal Gerlier om forholdet mellom franskmenn og tyskere.

Erkebiskopen av Lyon, kardinal *Gerlier*, har som tidligere omtalt i «St. Olav» etter innbydelse av erkebiskopen av Köln, kardinal *Frings*, besøkt Tyskland og holdt flere foredrag om fransk, katolsk liv. Under oppholdet i Tyskland ble kardinalen

mottatt av statsminister dr. *Adenauer* og besøkte også en rekke betydelige sentra for katolsk liv i Tyskland som Haus Altenberg og benediktinerklostret Maria-Laach.

Kardinalen har etter å være vendt tilbake til Frankrike uttalt seg om sitt besøk i Tyskland og er gått sterkt inn for et bedre forhold mellom de to land. «Det er utvilsomt», fremholder kardinalen, «at et sant kristent brorskap mellom Frankrike og Tyskland er et ufravikelig vilkår for verdensfreden og dens sikreste garanti.» Kardinalen uttaler videre at han over alt ble hilst med begeistring, da han fremholdt at franske katolikker ønsker å se gjenreist en atmosfære av brorskap, basert på sann kristen nestekjærlighet mellom det tyske og det franske folk, som har tilføyet hverandre så harde slag. «Når jeg tenker på hva jeg har sett,» uttaler kardinalen til slutt, «av ruiner i Köln, Bonn og i så mange andre byer, på hva jeg har sett lyse frem av hjertene hos så mange tyskere av alle samfunnslag, kan jeg ikke annet enn å tenke med gru på krigen og inderlig ønske at alle vil lytte til meg når jeg så sterkt understreker at det er alle kristnes første plikt å arbeide for en kristen fred.»

«Rikdom og fattigdom» valgt til tema for de franske katolikkers 39. sosiale uke.

Rikdom og fattigdom — tilveksten og fordelingen av nasjonalinntekten er valgt til tema for de franske katolikkers 39. sosiale uke som finner sted i Dijon i tiden fra den 22.—27. juli.

De ansvarlige for uken hevder at dette tema er valgt fordi intet mer støter den kristne samvittighet enn å se absolutt fattigdom og overflødende rikdom side om side. For å råde bot på dette har det både nasjonalt og internasjonalt vært fremmet en rekke forslag uten at man er kommet nevneverdig videre. Den 39. sosiale uke vil forsøke å klarlegge hvilke misforhold som foreligger, hvor årsakene er å søke og hvilken verdi de planer har som allerede har vært fremlagt. Fremragende eksperter er tilkalt til uken.

INDIA

Geistlig som er utgått av en lavere hindu-kaste utnevnt til biskop.

Mgr. *Kujur* som er utgått av en lavere hindu-kaste, ble for kort tid tiden viet til biskop. Denne nye biskop har overtatt bispedømmet Ranchi.

Katolsk lærerforbund dannet.

Det første katolske lærerforbund i India er nylig blitt dannet. Det har fått sitt hovedsete i Madras.

ITALIA

Kristendom og kommunisme.

«Osservatore Romano» har brakt en erklæring fra fem tidligere, ledende medlemmer av det kristne venstreparti som etter partiets oppløsning meldte seg inn i det kommunistiske parti, men som etter noen tid meldte seg ut igjen. I erklæringen heter det:

«Vi har klart innsett at det — slik som Kirken lærer — er umulig for en kristen å stå i det kommunistiske parti eller understøtte det.» Erklæringen fremkom umiddelbart etter Pavens tale til romerne om at alle «som muligens har fått samvittighetskvaler på grunn av Vår holdning», trygt kan vise Den hellige far deres fulle tillit.

JUGOSLAVIA

Tito tar avstand fra religionsundervisningen.

I en tale som Jugoslavias kommunistiske diktator *Tito* holdt den 15. mars til kommunistiske studenter, uttalte han at ungdommen ikke må «forgiftes» med religionsundervisning. Diktatoren uttalte videre at løslatelsen av erkebiskop *Stepinac* ikke måtte oppfattes som en konsesjon overfor Vatikanet eller katolske kretser i De fofente stater. *Stepinac* ble løslatt «for ikke å gi ham anledning til å fremstille seg som martyr».

Sannheten om årsaken til stengningen av de teologiske fakulteter.

Vi har tidligere omtalt i «St. Olav» at de katolske fakulteter i Zagreb og Ljubljana og det ortodokse fakultet i Beograd på kommuniststyrets ordre må stenge når sommerterminen utløper i juni måned, og at fakultetsbygningene må rømmes. I virkeligheten betyr dette at de teologiske fakulteter må nedlegges. Det syn kommuniststyret i Jugoslavia gjør gjel-

dende er at dette er en følge av prinsippet av Kirkens atskillelse fra staten, et prinsipp som er akseptert og gjennomført i så mange vest-europeiske land. Meldinger fra Beograd har også pekt på at kommuniststyret har måttet gå til dette skritt av økonomiske grunner. Men det samme prinsipp gjøres gjeldende for å rettferdiggjøre avskaffelsen av all religionsundervisning i statens skoler i de katolske provinser Kroatia og Slovenia. Det egentlige motiv til dette fremgår imidlertid tydelig av et tillegg i dekretet som sier at selv i kirkene kan religionsundervisning bare finne sted forutsatt at prestene som meddeler slik undervisning ikke misbruker sin stilling til å drive politisk propaganda mot den eksisterende samfunnsorden — et tillegg som i praksis er ensbetydende med at religionsundervisning bare får meddeles av prester som kommuniststyret har godkjent. Staten forbeholder seg rett til å forby prester å gi undervisning i religion som ikke har ord på seg for å være det nåværende styres tilhenger.

Den egentlige grunn til at man har nektet fortsatt å yte økonomisk støtte til de teologiske fakulteter er at man ønsker å gjøre det umulig å utdanne nye prester. Dette bekreftes av et senere dekret som sier at lavere seminarer ikke får oppta elever under 15 år, og at elevene må fremlegge modenhetsattest, attester som Staten kan utstede eller la være å utstede. Dette betyr at ungdom som ønsker å bli prester ikke kan ta fatt på studiet av latin før de har fylt 15 år.

Kommuniststyrets syn kommer for øvrig klart til uttrykk i en artikkel som var offentliggjort i *Ljudska Pravda* den 16. februar — avisen utkommer i Ljubljana — en artikkel som er rettet mot de kommunister «som hemmelig vies i Kirken og som fremdeles deltar i religiøse seremonier», og som erklærer at «ingen kommunist må tro at hans syn på religionen er en privatsak, da kommunismen ikke har noe annet valg enn å bekjempe religionen som må utryddes med alle til rådighet stående midler. Den vitenskapelige og kulturelle forming av den nye generasjon må skje ut fra den opplysende litteratur som avslører religiøse fordommer.»

POLEN

1811 polske prester ble drept av de tyske nazister.

Professor ved Varsjava Universitet, *Stefan Biskupski*, har i «Ateneum Kaplanski» etter samvittighetsfulle undersøkelser offentliggjort tallet på de polske, katolske prester som ble drept av de tyske nazister under besettelsen av Polen. Det viser seg at ikke mindre enn 1811 eller 18 % av de prester som fantes i 1939 ble drept. 1263 omkom i konsentrasjonsleire, mens 548 ble skutt.

SOVJETUNIONEN

Patriarken i Moskva kaller til «verdensfredskongress».

Den russiske ortodokse kirkes patriark i Moskva, *Alexej*, har kunngjort i den sovjet-russiske kringkasting, at det i begynnelsen av mai i Moskva vil bli holdt en «verdenskonferanse for alle kirkesamfunn og religiøse samfunn til forsvar for verdensfreden». I innbydelsen oppfordres representanter for alle verdens kirker til å delta i drøftelsen av emnet «Kirken og folket i den felles kamp for freden».

SPANIA

Hollands tidligere sendemann om Trumans angrep på Spania.

Den tidligere hollandske sendemann i Spania, dr. *van Vollenhova*, som nå lever som privatmann i Spania, har til avisen *Ya* uttalt seg om president *Trumans* angrep på Spania.

«De forente staters holdning til Spania er i høyeste grad urettferdig og ulogisk,» fremholder dr. *Vollenhove*. «Samtidig med at man overfuser Spania med kritikk, tier man fullstendig om forholdene i Jugoslavia og Sverige. President *Trumans* anti-spanske uttalelser som ifølge den republikanske senator *Cain Truman* selv ikke tror på, kan bare betraktes som en valgmanøver. Selv om man går ut fra at president *Truman* er kommet med sine bebreidelser mot Spania uten propagandistiske bihensikter, må man forbauses over den kjensgjerning at man likefrem koketterer med *Tito* som systematisk forsøker å utrydde all religion. Det er også merkelig at *Truman* ikke har bebreidet svenskene for de vanskeligheter de har lagt ikke-lutheranere i veien. Selv etter at den nye religionslov er trådt i kraft, legges det stadig store vanskeligheter i veien for Sveriges katolikker. Protestantene i Spania derimot nyter meget større frihet enn katolikkene i Sverige.»

Kardinal Mindszenty vil bli minnet under Den eukaristiske kongress.

Den ungarske kirkes primas, kardinal *Mindszenty*, som fremdeles sitter fengslet, og i hvis bispestad den eukaristiske kongress ble holdt i 1938, er utnevnt til «fraværende hedersgjest» ved den forestående eukaristiske kongress i Barcelona. Kardinalen vil bli minnet ved forskjellige anledninger og det vil bli arrangert særlige bønnegudstjenester for de forfulgte bak jernteppet. Da den siste eukaristiske kongress ble holdt i Budapest i 1938, vedtok man resolusjoner mot de kirkeforfølgelser som den gang raste i Spania. I år vil det samme skje, bare i omvendt orden.

SVEITS

Det katolske forbund drøfter aktuelle problemer.

Direktoratet for Det sveitsiske katolske forbund har nylig vært samlet i Luzern under ledelse av nasjonalrådet *Otto Studer* til drøftelse av aktuelle religiøse og kulturelle problemer. Særlig ble spørsmålene vedrørende film, kringkasting og fjernsyn inngående behandlet. Under behandlingen av katolikkenes internasjonale oppgaver understreket man nødvendigheten av å motvirke den kirkefientlige sekulariseringen innenfor UNESCO.

SVERIGE

Det første pasjonistkloster innviet.

Hjelpebiskop *Ansgar Nelson* har innviet det første pasjonistkloster i Sverige. Klosteret er grunnlagt i Växiö. Grunnleggelsen ble mulig etter at Sveriges riksdag i fjor opphevet forbudet mot klostre.

Kong Gustaf VI Adolf mottar personlig gave fra Paven.

I anledning utstillingen «Den italienske bok» i Stockholm, vil den svenske konge *Gustaf VI Adolf* bli overrakt en personlig gave fra Paven, nemlig monumentalverket om utgravningene under Peterskirken.

TYSKLAND

45 000 ordenssøstre arbeider i sykepleien.

Ifølge årsberetningen til *Der deutsche Caritasverband* er om lag 45 000 tyske, katolske ordenssøstre beskjeftiget i sykepleien. De tjenestegjør i 1841 sykehus med tilsammen 109 902 senger, i 31 sanatorier for barn med 3953 senger, i 20 sanatorier for voksne med 2752 senger, i 40 pleieanstalter med 9424 senger, i 32 sinnssykehus med 7249 senger, i 32 hjem for vanføre, døvstumme og blinde med 4132 senger og i 1299 gamlehjem med 48 849 senger. Caritas-forbundet rår også over 5158 ambulerende menighets-sykestasjoner.

Selv om tallet 45 000 sykesøstre kan synes høyt, kan man likevel ikke imotekomme de krav som stilles.

Tidligere tysk general presteviet.

General *Paul Theisen* som under krigen kommanderte en av de tyske arméer på Østfronten, ble nylig viet til prest i Aachen. Han er 62 år gammel.

Hamburg støtter de katolske skoler.

På byen Hamburgs kommende budsjett er det oppført 978 000 mark som støtte til de katolske skoler i Hamburg. Det er 218 000 mark mer enn for et år siden. I Hamburg finnes det to høyere katolske skoler og 12 katolske folkeskoler. Ved sitt siste besøk i Hamburg betegnet kardinal *Frings* de katolske skoler i byen som mønstergyldige og sa at de kunne tjene som eksempel for katolske skoler i Forbundsrepublikken.

TRIESTE

Biskopen av Trieste avslører falskneri.

Biskopen av Trieste, mgr. *Santin*, har nylig betegnet et brev som påståes å være skrevet av fem prester i den såkalte B-sone i Trieste, som domineres av *Tito*, og sendt til kardinal *Francis Spellman* i New York, som et grovt falskneri. Brevet har vært sendt ut av den jugoslaviske kringkasting som bevis på at religionsfriheten ikke er krenket i B-sonen.

Biskop *Santin* slår fast at man som kjent kan la hvem som helst skrive brev for så siden å gjøre tilføyelser som brevskriveren aldri hadde villet godkjenne, og man kan også bruke de «overbevisende» metoder som det jugoslaviske politi nå har så stor trening i for å få terroriserte mennesker til å sette sitt navn under nær sagt hva som helst.

Biskop *Santin* har sendt et telegram til kardinal *Spellman* og bedt ham henlede både den amerikanske regjering og de amerikanske katolikkens oppmerksomhet på den hemningsløse terror og religionsforfølgelse som raser i B-sonen.

TSJEKKOSLOVAKIA

Tidligere kommunistisk diplomat søker forsoning med Kirken.

Den tidligere tsjekkosllovakiske generalkonsul i Jerusalem, *Franticek Necas*, som har brutt med kommunismen, har vendt seg til Den hellige stols utsending i Jerusalem og søkt om at der i Rom må bli tatt skritt til opphevelse av ekskommunikasjonen av ham.

Kjent valfartskirke antent av kommuniststyrets gendarmer.

Ifølge beretninger fra øyenvitner er den kjente valfartskirken *St. Loretto* i Altkinsberg som ligger på grensen til Tyskland, blitt antent av det tsjekkiske kommuniststyres gendarmer. Først begynte det å brenne i tårnet, og etter kort tid var det bare en rykende ruinhaug igjen, der en av de mest kjente kirker i Sudetenland hadde stått.

UNGARN

Kardinal Mindszenty feiret sin 60 års dag i fengslet.

Den 29. mars feiret kardinal *Joseph Mindszenty* sin 60 års dag i et kommunistisk fengsel. Han ble fengslet den 26. desember 1948 fordi han så uredd hevdet og forsvarte kristne prinsipper og Kirkens rettigheter.

Biskop død i konsentrasjonsleir.

Det meldes fra Ungarn at hjelpebiskopen av Esztergom som er kardinal *Mindszenty's* biskedømme, mgr. *Mroslemy*, er avgått ved døden i en kommunistisk konsentrasjonsleir. Biskopen ble arrestert da han i 1950 nektet å følge kommuniststyrets direktiver.

ØSTERRIKE

Professor Josef Thorak døde som en god kristen.

Professor *Josef Thorak* som ved sine monumentalfigurer vant seg en sikker posisjon i Hitlers Tyskland og i Det nasjonalsosialistiske parti, er avgått ved døden i Østerrike. Det heter i en melding at han i sine siste leveår var helt forvandlet menneske. Hans siste arbeide var en skulptur av Guds Mor til katedralen i Ndanda i ØstAfrika. Den skulle hete «Nådens formidlerinne» eller «De kristnes hjelp». Biskop *Joachim Amman*, O.S.B., forteller i *Volksbote* som utkommer i Wien, at prof. Thorak med kunstnerisk og religiøs iver henga seg i arbeidet på dette kunstverk helt til sykdommen stanset ham. Om hans død heter det:

«Og Thorak, mennesket Thorak, grep etter hånden til Guds Mor, rakte den ut mot Jesus-barnet, mot Frelseren i de hellige Sakramenter som han stadig mottok i dyp og hengiven tro. Slik fullendte Guds kjærlighet og barmhjertighet i mennesket Thorak det kunstneren Thorak ville fremstille i skulpturen for negerbarna. Madonnaen i Ndanda ble i virkeligheten til formidlerinnen av Guds nåde, formidlerinnen av det evige liv hvor det ikke finnes nød og kamp, ikke sykdom og kritikk.»

KATOLSK UNGDOMSBLAD

Bladet utkommer 10 ganger årlig og koster i abonnement kr. 5.— pr. år.

Redaktør Helge Müller, adresse Hokksund.

Ekspedisjon: Akersv. 5, Oslo. Postgirokonto nr. 14282.

Klisyéarbeidet utført av S. Ruyter.

Utgiver: Norsk Katolsk Ungdomsforbund - Oslo.

OSLO

Husk
kontingenten!

Den nye utgaven
av salmeboken
«CANTEMUS»
DOMINO»

Innb. kr. 8 -

Særavtrykk av
TILLEGG II

til V. utgave av salmeboken
m. 76 nye numre plus
kompletorium og registre

Kr. 1.50

St. Olavs Forlag,
Akersv. 5, Oslo

KOLDSAGBLAD
OSCAR SKOTVEDT - Oslo

Avd. Verktøy- og Spesialmaskiner
Kirkegaten 10 - Telefon 42 39 45

O R A S

OSLO RØRLEGGEBEDRIFT A/S

GERH. LUDVIGSEN - RØNTGEN
DRONNINGENSGT. 34 - OSLO

HERMAN H. RITTERS
ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo
Tlf. 42 34 66

HAMAR

JOHS. LIE
Kjøttforretning
Hamar

ØKONOM Centralopvarming
Inneh.: Trygve A. Engh
Tlf. 42 51 33 - Oslo
Varme — Ventilasjon — Damp
Varmtvann — Olje — Stoker
Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn

S. B. Pettersen A s

Aut. installatør
Telefoner 33 29 22 - 33 29 17
Universitetsgaten 18 - Oslo

BRØDR. WESTGAARD
Markiser - Møbler - Linoleum
Hamar

JOHS. FRANCK

SENTRALBORD 46 18 35 - BOGSTADVEIEN 11
OSLO

FREDRIKSTAD

CHR. PLATOU MUSTAD
Hamar

HELENE ANDRESEN
Kjøtt- og pølsevarer
Fredrikstad
Tlf. 2031

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK**
Andresen & Müller

A. STEEN
Etablert 1854
Hamar

G. HALVORSEN
Fredrikstad
Pølsemakeri & Kjøttforretning
Tlf.: Forretningen 1781, 2455
Kontoret 1781

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveising -
Stanseartikler

ARNT JENSEN A/S
Rørleggere
Hamar

THS. HANSENS EFTF.
Alf Svendsen
Bakgaten 1 - Fredrikstad

«STABBURET»
FREDRIKSTAD

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

FRITZ W. LILJA
Stålrørstoler

Tollbugt. 25 - Oslo
Telefon 41 46 49

OLE KRISTIANSEN
Snektermester
Heimdalsgt. 34 - Oslo.
Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894
Spesialitet:
Møbler og innredningsarbeider

TEKNISK HUSHJELP A/S

Citypassasjen, Oslo
Tlf. 33 51 00

Elektriske artikler og
installasjoner

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

Jens J. Andersen

OSLO - CENTRALBORD 68 34 00

Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

HANS KARLSEN
MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid

Tordensskjoldsgt. 6 B
Tlf. 41 07 76 - Oslo

For nedsatt hørsel
anbefales

Acousticon

HØREAPPARATER

Fremstilles av Amerikas
første og eldste fabri-
kanter av elektriske høre-
apparater

Siden 1902

Ecik Høyre

Akersgt. 8 III, Oslo

G. GALLIGANI
PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus
Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

Melitta

KAFFETRAKTER

gir bedre og drøyere kaffe

Riktig formaling sparer kaffe

Føres i ledende kaffe- og
kjøkkenutstørsforretninger

THIIS & CO. A/S

Bygningsartikkelforretning

Materialer til nybygg,
innredning og vedlikehold

Vis à vis Vestbanen
Sentralbord 42 58 77

A. GERMETENS EFTF.

Grønland 6-8 - Oslo
Tlf. 68 02 55

ODDVAR J. LODENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

Norges Brannkasse
Gründet 1797

Skadeforsikring

Bygninger
Løsøre
Varer

Forsikring av bygning un-
der oppføring på greie vil-
kår og til særlig lave premier.